

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности јуче и данас се обратио већи број медија, новинара и грађана поводом изношења података о здравственом стању грађанина А.К. у емисији ТВ ПИНК.

Поводом тога Повереник упозорава да је и самим Уставом Републике Србије (члан 42) забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју си прикупљени, осим за потребе кривичног поступка или заштите државне безбедности. Дакле, само надлежни органи имају право и дужност да се баве и обрадом личних података прикупљених од стране других субјеката у друге сврхе, али само у сврху сузбијања криминалитета и заштите државне безбедности, а не и ван тога, поготово не у "сврху" пласирања тих података у најширу јавност.

У том контексту крајње је забрињавајуће то да се у медијима појављују енорман и све већи број личних података, поред осталог, и по закону иначе "нарочито осетљивих података" из медицинских досијеа, или резултати полиграфског испитивања, садржаји исказа сведока и сл.

Будући да се овлашћења Повереника не односе на обраду података од стране медијских посленика, Повереник њих и овом приликом подсећа да у њиховом етичком кодексу пише: "Чак и уколико надлежни државни органи објаве податке који спадају у домен приватности починиоца или жртве, медији ту информацију не смеју да преносе. Грешка државних органа не подразумева „дозволу“ за кршење етичких принципа професије."

Али, од државних органа се с пуним правом очекује много више. Очекује се, они су у обавези да покажу неупоредиво одговорнији однос према личним подацима грађана, што поред осталог подразумева и одговорност појединаца који се о те обавезе огреше.

У конкретном случају нпр. Повереник је већ јутрос наложио покретање поступка надзора над применом Закона о заштити података о личности у Клиници за психијатријске болести др Лаза Лазаревић, а по окончању поступка, као и обично, јавност ће бити обавештена о резултатима. Међутим, Повереник подсећа да заштита података о здравственом стању не подразумева само генералну заштиту из Закона о заштити података него и изричиту посебну заштиту из Закона о правима пацијената, а за надзор над спровођењем тог закона надлежно је Министарство здравља. А генерално, у вези са конкретним али и сваким другим сличним случајем, Повереник упозорава да је појављивање личних података у јавности инкриминисано и Кривичним закоником и да чл. 146 КЗ предвиђа да ће се службено лице које податке о личности који се прикупљају, обрађују и користе на основу закона саопшти другом или употреби у сврху за коју нису намењени, казнити затвором до три године.

Повереник наравно не треба и не може да замењује све надлежне органе у извршавању њихових надлежности и обавеза. Он поготово не може да води кривичне поступке, то је посао који морају да раде за то законом предвиђени органи. Управо зато индикативно је и алармантно да и након многих поновљених упозорења Повереника и више кривичних пријава које је поднео, нико још није процесуиран за кривично дело из члана 146, а ни примера прекршајне и дисциплинске нема ни у изблиза задовољавајућој мери.

Крајње је време да се питање одговорности у вези са заштитом података о личности почне третирати на битно другачији начин. Са досадашњом праксом, која је са становишта стандарда нормалног функционисања државе, компромитантна, а са становишта људских права зајамчених нашим Уставом и законима велики и константан извор бројних озбиљних кршења, нужно је престати без одлагања.

Подсетимо током јучерањшњег дана гостујући на ТВ Пинк, главни уредник Информера Драган Ј. Вучићевић је чак открио и медицинску дијагнозу и документацију Александра Корница, чиме је прекршио не само етичке кодексе него и важеће законе. Да све буде горе, у истој емисији министар здравља Златибор Лончар не само што се није успротивио кршењу закона већ је и коментарисао Корницово здравствено стање!

(Курир)